

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.149/2024/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. május 8.
Az ügy tárgya: hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmény
Terhelt (ek): ...
Első fok: Nagykáta Járásbíróság, 3.B.4/2024/26., ítélet, előkészítő ülés, 2024. február 19.
Másodfok: Budapest Környéki Törvényszék, 5.Bf.177/2024/7., ítélet, tanácsülés, 2024. június 26.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatalos személy elleni erőszak büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nagykáta Járásbíróság 3.B.4/2024/26. számú és a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.177/2024/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

[1] **I.** 1. A Nagykáti Járásbíróság a 2024. február 19-én meghozott 3.B.4/2024/26. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki hivatalos személy elleni erőszak bűntettében [Btk. 310. § (1) bekezdés a) pont] és súlyos testi sértés bűntettében [Btk. 164. § (1)-(3) bekezdés]. Ezért öt halmazati büntetésül – mint visszaesőt – 2 év 6 hónap szabadságvesztésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben, a felételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját a szabadságvesztés háromnegyed részének kitöltését követő napban állapította meg.

[2] 2. A terhelt és védője fellebbezése folytán másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2024. június 26-án meghozott 5.Bf.177/2024/7. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a terhelttel szemben a halmazati büntetést mint különös visszaesővel szemben tekintette kiszabottnak, továbbá megállapította, hogy a terhelt feltételes szabadságra nem bocsátható.

[3] **II.** 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak törvény szerinti oka (Be. 649. §) megjelölése nélkül.

[4] Indokolásul előadta, hogy a terhére rótt bűncselekmény elkövetését előkészítő ülésen beismerte, majd az elsőfokú bíróság a vele szemben meghozott ítéletében a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét biztosította. Az elsőfokú ítéletet az ügyész tudomásul vette, az enyhítés végett bejelentett terhelti fellebbezés elbírálásának eredményeként azonban a másodfokú bíróság a feltételes szabadság kedvezményéből kizárta.

[5] Álláspontja szerint a másodfokú bíróság azáltal, hogy a kizárólag enyhítést célzó fellebbezésre megnyílt másodfokú felülbírálatban a feltételes szabadságra bocsátásból kizáró rendelkezést hozott, megsértette a súlyosítási tilalmat.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.1166/2024/2. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát kizártnak tartotta, ezért a felülvizsgálati indítvány elutasítását indítványozta.

[7] Indokolása szerint a terhelt kifogása alapján nem a Kúria hatáskörébe utalt felülvizsgálatnak, hanem az alapügyben eljáró bíróság feladatkörébe tartozó, a Be. 671. § 4. pontja szerinti egyszerűsített felülvizsgálati eljárás lefolytatásának van helye. Mindemellett azt is megjegyzete, hogy a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésnek a terhelt hátrányára történő megváltoztatása – a jelen ügyben – a súlyosítási tilalmat nem érinti.

[8] **III.** A felülvizsgálati indítvány alaptalan.

[9] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja és kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[10] A Be. 659. § (5) bekezdése alapján a Kúria a jogerős ügydöntő határozatot – a feltétlen hatályon kívül helyezésre vezető okok kivételével – csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében, és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[11] A Kúria, miután a terhelt által előterjesztett indítvány a felülvizsgálati eljárás okára vonatkozó törvényi hivatkozást nem tartalmazott, azt – következetes gyakorlatának megfelelően – a tartalma szerint vizsgálta meg. A terhelt indítványa – osztva a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakat – a jogerős ítéletnek a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó rendelkezését sérelmezte, azonban kifogását kifejezetten a súlyosítási tilalom eljárási szabálysértésével összefüggésben állította.

[12] 2. Eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítványnak helye van, ha a bíróság a határozatát a súlyosítási tilalom megsértésével hozta meg [Be. 649. § (2) bekezdés e) pont]. A terhelt indítványa tehát felülvizsgálati okra hivatkozott, ekként az érdemben vizsgálandó.

[13] 3. A súlyosítási tilalom szabályait a Be. 595. §-a rögzíti. E törvényhely (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve a büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be.

[14] A (2) bekezdés szerint a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul.

[15] Kétségtelen, hogy jelen ügyben ilyen fellebbezést az ügyészség nem jelentett be.

[16] A súlyosítási tilalom a vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában a másodfokú bíróság revíziós lehetőségének korlátja. Ez azonban nem azonos a hátrányosabb döntés [Btk. 10. § (3) bekezdés] tilalmával; ekként a súlyosítási tilalom nem zár ki minden olyan változtatást, ami további kötelezettséget állapít meg, jogot korlátoz, illetve ezekre irányul.

[17] A súlyosítási tilalom kizárja az adott büntetés vagy intézkedés tartamának vagy mértékének felemelését, továbbá a Be. 595. § (4) bekezdésében kimerítően meghatározott változtatásokat. Amit azonban a törvény e szabályozási körben nem tilalmaz, az akkor is megtehető a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában is, ha az a terhelt terhére esik. Ekként – azt kizáró rendelkezés hiányában – a felülbíró bíróság a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában is dönthet a feltételes szabadságra bocsáthatósággal kapcsolatos rendelkezés terheesebb megváltoztatásáról. Ez alól kivételt a Be. 595. § (5) bekezdése csupán az életfogytig tartó szabadságvesztés kapcsán határoz meg.

[18] Mindez összefüggésben áll azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségére vonatkozó szabályok határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén – a Btk. 38. § (6) bekezdésében írt, jelen ügyben közömbös rendelkezéseket ide nem értve – nem adnak teret a bírói mérlegelésnek; a feltételes szabadságra vonatkozó kötelező szabály érvényesülését akár még az ítélet jogerőre emelkedése után, egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban is érvényesíteni kell (Be. 671. § 4. pont).

[19] Ennek megfelelően következetes az ítélkezési gyakorlat a tekintetben, hogy a terhelt terhére szóló fellebbezés hiányában nem sérti a súlyosítási tilalmat a szabadságvesztés börtön végrehajtási fokozatának eggyel súlyosabbként, fegyház fokozatra változtatása, és a feltételes szabadságra bocsátásból kizárás másodfokon történő kimondása a többszörös visszaeső terhelttel szemben [Kúria Bfv.II.345/2017/6. (BH 2017.364.)].

[20] Nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének, ha a másodfokú bíróság a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezést fellebbezés hiányában a terhelt terhére változtatja meg (Kúria Bfv.II.599/2024/10.).

[21] Ezen kívül – a fenti elveknek megfelelően – a terhelt terhére bejelentett fellebbezés hiányában is dönthet a felülbíró bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatának és a feltételes szabadságra bocsáthatósággal kapcsolatos rendelkezés terheesebb megváltoztatásáról, de annak sincs akadálya, hogy a vádlott terhére megállapított cselekményeket súlyosabban minősítse, továbbá rendelkezhet elkobzásról, vagyonelkobzásról, elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről, tárhelyszolgáltatás megszüntetéséről is [Be. 595. § (6) bekezdés].

[22] A Be. 38. § (4) bekezdés d) pontjának mérlegelést nem tűrő rendelkezése szerint, nem bocsátható feltételes szabadságra, akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre, amelyet korábbi, határozott ideig tartó végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a végrehajtás befejezése vagy a végrehajthatóság megszűnése előtt követett el. A terhelt esetében erről van szó. Mindezt – annak helytálló megjegyzése mellett, hogy nem ütközik a súlyosítási tilalomba a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés terheltre hátrányosabb megváltoztatása – a másodfokú bíróság ítélete [20] bekezdésében maga is rögzítette.

[23] Helytállóan hivatkozott tehát a Legfőbb Ügyészség arra, hogy a másodfokú bíróság a terhelt által sérelmezett ítéleti rendelkezést a terhelt terhére bejelentett ügyészi fellebbezés hiányában is megváltoztathatta a terhelt hátrányára.

[24] Ebből következően a másodfokú bíróság nem sértette meg a súlyosítási tilalmat, amikor a terhelttel szemben a szabadságvesztéssel összefüggően a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó elsőbírői rendelkezést megváltoztatta.

[25] Mindezekre tekintettel a Kúria – mivel nem észlelt olyan szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdés alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya szerinti tanácsülésen, a Be. 655. § (2) bekezdés szerinti összetételben eljárva – nem adott helyt és a megtámadott határozatot a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[26] *A döntés elvi tartalma*

Nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének, ha a másodfokú bíróság a feltételes szabadságra bocsátással kapcsolatos rendelkezést fellebbezés hiányában a terhelt terhére változtatja meg.

[27] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[28] Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria – a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén – az ugyanazon jogosult által ismételten, illetve azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. május 8.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró